

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס'
1127

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
בהעלותך

עורך
הרב עוזיאל אדרי

מתורתו של רב העיר מו"ר הגאון רבי יהודה דרעי זצוק"ל

ענוה של מנהיג

הקאיש מִשָּׁה עֵינֵי מֵאֵד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה
(במדבר יב, ג)

עניו: שפל וסבלן.
(רש"י)

איתא בגמ' (ברכות לב, ב) עה"פ ועתה הניחה לי (שמות לב, ז): 'אמר רבי אבהו אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שתפסו משה להקב"ה כביכול בבגדו... ואמר לו רבונו של עולם אין אני מניחך עד שתמחול ותסלח להם'. והלב משתמם, כיצד האיש אשר ביטל עצמו בפני כל אדם כמאמר הכתוב שלפנינו 'יהאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה', הגיע לענות דקדושה מופלגת כל כך עד שהקב"ה אומר לו 'הניחה לי והוא בשלו' אין אני מניחך עד שתמחול ותסלח להם! ברם זו היא מעלה מיוחדת השמורה רק למנהיגי הדורות אשר משכילים להפריד בין כבודם האישי - לבין כבודם והצלתם של ישראל. והיינו ככל שהדבר נוגע רק לעניינם הפרטי, יודעים הם לבטל את כל רצונם בבחינת 'יכשאני לעצמי מה אני' (אבות א, יז). אך כשהדבר נוגע לכלל ישראל כגון ביצור חומות הדת וכו', מתייצבים המה כצוק איתן בעוז ובגאון ללא שום פשרות.

וכיוצא בזה מציונו ברבי יהודה הנשיא, אשר העידו עליו במשנה (סוטה מט, א): 'משמת רבי בטלה ענוה', ללמדך שלא הניח רבינו הק' אדם כמותו במידת הענוה המופלגת שהיתה בו. אולם ראה זה פלא, שהוא עצמו הורה לבנו בצוואתו: 'בני נהג נשיאותך ברמים וזרוק מרה בתלמידים', כמבואר בכתובות (קג, ב). ברם, לפי המבואר לעיל, אין כאן סתירה כלל ועיקר, שכן רבי יהודה הנשיא נתעלה במידה מופלגת של ענוה יותר מכל בני דורו - בינו לבין עצמו, אך את נשיאותו ברבים - הנהיג ביד רמה. וכזאת ציוה את בניו אחריו, להגיע למדרגה נשגבה של ענוה, אולם יחד עם זאת - 'נהג נשיאותך ברמים וזרוק מרה בתלמידים'. וזוהי תורת המנהיגות אשר נתברכו בה גדולי הדורות.

ובזה ראיתי לבאר דברי רב יוסף (סוטה שם), אשר לשמע דברי התנא הללו 'משמת רבי בטלה ענוה', אמר לו: 'לא תתני ענוה דאיכא אנא'. וכבר תמה המהרש"א שם, שאין דרך החכמים להתפאר ולהשתבח במעלתם, וכמו שאמרו יהללך זר ולא פיד, ועיין שם מה שכתב לבאר בזה. וביותר יפלא, וכי איזו ענוה היא זו, שהאדם מעיד על עצמו שהוא עניו. ובאמת מכוח תמיהה זו כי רבה היא, מצאנו להגר"א אשר נחק לפרש דהאי 'אנא' דקאמר רב יוסף, לא קאי על עצמו אלא שם תנא הוא. אך מה נעשה שבדברי רש"י (שם ד"ה דאיכא אנא) והיינו שאני הושפעתי ולמדתי מידה יקרה זו מרבינו הק', וזייציק זייציק (בספרו מעייני החיים פ"ב בחוקת) שכתב לבאר ענין זה בטוב טעם והוא, שרב יוסף חש מדברי התנא פגיעה כביכול בכבודו של רבינו הק', שכן אם אחרי מותו בטלה ענוה, נמצא שחלילה לא היה בכוחו להשפיע על תלמידיו אחריו. ועל כן קם רב יוסף ואמר 'אל תתני ענוה דאיכא אנא', והיינו שאני הושפעתי ולמדתי מידה יקרה זו מרבינו הק', וזייציק זייציק.

אלא שגם אחרי ביאור נפלא זה, עדיין קשה, היאך לא הכיר התנא בענוותנותו המופלגת של רב יוסף, וקבע 'משמת רבי בטלה ענוה'. ועל כרחך צריך להשלים ביאור זה - על פי האמור לעיל, והוא שרב יוסף אשר נבחר על ידי חבריו לשמש כראש הישיבה, הגיע אמנם לדרגה של ביטול 'עצמי' מוחלט, אך כלפי תלמידיו לא הורגשה ענוה זו, מפני שהנהיג נשיאותו ברבים - כפי שלמד מרבינו הקדוש, ועל כן לא הכיר התנא את ענוותנותו וקבע - 'משמת רבי בטלה ענוה'. וזה אולי עומק כוונת רש"י במ"ש 'שאני ענוותן', רוצה לומר שאני כשלעצמי עניו ושפל רוח, והבן.

וכן נהג משה רבנו ע"ה בעצמו, הדנה בבואו אל אוהל מועד נתן מסוה על פניו, כדי להסתיר את מאור פניו הקורנות שניתן לו על ידי הקב"ה כאות ועדות על גדולתו. אולם בצאתו אל העם - 'הסיר משה את המסוה מעל פניו', וראו כל העם כי קרן עור פני משה'. והוא שאמרנו, נהג נשיאותך ברמים אינו סתירה כלל - ליהאיש משה עניו מאוד מכל האדם!
מרון ראש ישיבת פורת יוסף הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, הקפיד כל ימיו שלא להתחדד בתואר 'ראש הישיבה'. ואפילו אצטלא דרבנן סירב ללבוש עד אשר יעשו כן כל מגידי השיעורים בישיבה, באופן שכולם יהיו לבושים בשווה. לא אחת שח לתלמידיו, שתמיד עומדים לנגד עיניו דברי התלמוד (נבא בתרא צח, א) 'כל המתגאה בטלית של תלמיד חכם ואינו תלמיד חכם, אין מכניסים אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא!' אך פעם אחת יצא מגדרו, והוסיף ליד שמו את התואר 'ראש ישיבת פורת יוסף'. היה זה בערוב ימיו, כשערך מכתב המלצה לנדיבי עם אודות אברך ת"ח אשר מצוקתו הכלכלית נענה מאוד לליבו. ובשעת מסירת המכתב, אמר רבינו לאותו אברך: 'זוהי אולי פעם ראשונה בחיי שאני כותב על עצמי את התואר הזה!'

מאת סיפורו "אורות הפלג"ל

דבר יו"ר המועצה הדתית

כוחה של מילה

בפרשת בהעלותך אנו מוגשים את תלונתם של בני ישראל על האוכל שבמדבר "זכרנו את הדגה... ואת הקישואים...". למרות שקיבלו מן השמים, הם מביעים חוסר סיפוק וגעגועים לאוכל ממצרים. תלונתם מביאה לתגובה חריפה משמים. **מכאן אנו לומדים על עוצמתה של המילה** מילה יכולה לבנות, אך גם לקלקל. תלונות ומרמור עלולים להשפיע לרעה לא רק על האדם עצמו, אלא גם על סביבתו. **לעומת זאת**, בתחילת הפרשה מדליק אהרן הכהן את המנורה באור. זו קריאה עבורנו לבחור בדיבור מאיר ומעודד, לחזק ולבנות במקום לקטר ולבקר. **מי שבחר באור מעלה את עצמו ואת כל סביבתו.**

בברכת לבת אלון ומקור
עופר כרדי
יו"ר המועצה הדתית באר שבע

דבר העורך

להדליק את הנשמה

'בהעלותך את הנרות' (ח, ב). אמר ה'אור התורה' 'נרות' רומזים לנשמות ישראל, כדברי הכתוב 'נר ה' נשמת אדם' (משלי כ, כז). על אהרן הכהן ע"ה הוטלה המשימה להעלות את נשמות ישראל, עד שיתעוררו בהן רשפי אש האהבה לקב"ה. אמר הרבי כל יהודי צריך להדליק 'נר מצווה ותורה אור' ולתאיר באמצעותו את חייו, עד שהתורה תאיר את דרכו בחיים, על כל פרטיה. עליו להביא אור זה גם ליהודים נוספים, כשם שהמנורה האירה לכל העולם כולו. מההלכה ברמב"ם הלכות ביאת מקדש (ט, ז). שהדלקת המנורה כשרה בזר אנו למדים שכל אחד ואחד חייב לעסוק בעבודה קדושה זו הדלקת נשמות ישראל וקירובן לאביהן שבשמים. הדלקה זו צריכה להיות עד "שתהא שלהבת עולה מאליה", שהנשמה תדלק בכוחות עצמה, בלי להזדקק עוד להשפעתו של המדליק.

בברכת לבת אלון ומקור
הרב עוזיאל אדרי
רב המרכז הרפואי "יסורקה"
וקי"ק שבטי ישראל שכונה יא' באר שבע

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	בהעלותך
הפטרה:	רוני ושמהי
כניסת השבת:	19:28
יציאת השבת:	20:20
רבנו תם:	21:15

אורות הכשרות

אורות הפרשה

חרקים במזון

בתורה נכתבו מספר איסורים בנוגע לשרצים. אדם האוכל שרץ המים (כגון טפיל שעל בשר עובר בארבע לאוין. האוכל שרץ האדמה (כגון נמלה, תולעת בפרי, כנימה על כנימה פרי הדר) עובר בחמישה לאוין, והאוכל שרץ העוף (כגון יתוש, זבוב, זבובונים) עובר בשישה לאוין. על כן מובנת חשיבות ההקפדה בנושא נקיז המזון מחרקים.

בעלי המוסר התריעו על כך ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה

"ירקות"

- א. ירקות עלים:** חסה, פטרוזיליה, סלרי, שמיר, כוסברה, ננע, עלי בצל ירוק, עירית, טימין, בזיליקום, רוזמרין, רוקט, מרווה, תרד וכדו'. יש להשתמש בירקות המגודלים בפיקוח הלכתי בנושא חרקים היות שיש ירקות המשווקים כמפוקחים אך נמצאו ננועים, יש לצורך ירקות רק ממגדלים מומחים המאושרים ע"י הרח"ר לישראל כפי שמפורסם בעדכוני כשרות של הרבנות הראשית לישראל. אף בירקות המפוקחים, מצויים לעיתים זבובונים ועל כן יש לנקות בהשקפה בסבון כגון סטרילי למשך 3 דקות ושטיפה בלחץ מים.
- ב. כרוב:** ניתן להתשמש בכרוב ללא פיקוח כאשר הוא מנוקה כראוי. אולם רצוי מאד להשתמש בכרוב המפוקח הלכתי. אופן ההכשרה וניקוי כדלהלן: מסירים כמה שכבות עלים ראשונים ובודקים האם יש בכרוב תריפסים או מחילות? נמצא נקי, קוצצים ומשרים בסבון כגון סטרילי וכד' למשך 3 דק לאחר מכן שוטפים בזרם מים חזק. כרוב המיועד למילוי עדיף בפיקוח הלכתי. או לחילופין יש להקפיד למשך 84 שעות. לאחר ההפשרה יש לשטוף כל עלה בזרם מים חזק ולבדוק כל עלה באור. במטבחים מוסדיים תחת פיקוח הרבנות ההנחיות הם למילוי מפוקח לעניני חרקים בלבד עפ"י נהלי הרח"ל.
- ג. ארטישוק:** נגוע ביותר ועל כן אין להשתמש בעלים ובלבבות. ניתן להשתמש רק בתחתיות.
- ד. אספרגוס:** נגוע ביותר ניתן להוריד את הפרחים ולקלף ואז ניתן לשימוש בשש בדצ"ים שמאשרים לאחר ביצוע הנחייה זאת.
- ה. כרובית, ברקולי:** מותרות בשימוש רק מגידול מפוקח לעניני חרקים אפילו שהוא קפוא מאחר ולא ניתן להגיע לניקוי מושלם בצורה טובה.
- ו. תירס קלחים:** אסור באכילה משום שישנם חרקים קטנים נכנסים בין הגרעינים ואינם יוצאים בשום דרך כשהם שלמים. ניתן לחתוך את הגרעינים ולשוטפם בסבון במשך 3 דק ושטיפה בזרם מים חזק.

בברכת ליל אלו וצבור
הרב דורון ז"ל
מפקח כשרות ברבנות באר שבע

הרבנות והמועצה הדתית
באר-שבע

"החלפה כשרות" חלק רבנות
ועבר לכשרות "רגילה"

הבשר כשר - לא חלק

"השווארמה של רונן"
* סניף קניון שאול המלך
* סניף גראנד קניון
[עפ"י בקשת בעל העסק]

בברכה מחלקת הכשרות

לרשימת העסקים הכשרים בעיר סרקו את הברקוד:

גדולה ההפנה

'בהעלותך את הנרות' (ח, ב). אומר רבי מנחם מנדל מפליץ זיע"א הרמב"ם סבור ש"הדלקת" הנרות כשרה אפילו בזר, ורק "הטבת" הנרות חייבת להיעשות על ידי הכהן. מכאן אנו למדים שגדולה ההכנה למצווה מן המצווה עצמה.

שלהבת עולה

'בהעלותך את הנרות' (ח, ב). אומר ה'קרבן העני' על "בהעלותך את הנרות" אומר רש"י: "שתהא שלהבת עולה מאליה". אדם צריך להרגיל עצמו בעבודת ה' בקביעות ובתמידות, עד שתחדור לעצם מהותו, שההרגל ייעשה טבע והשלהבת תעלה מאליה.

האחד משלים את השני

עד ירכה עד פרוחה מקשה היא' (ח, ד). אומר בעל התניא זיע"א "ירכה" רומז לדרגות הנמוכות בבישראל, "פרחה" רומז לבעלי הדרגות הגבוהות. אך שתיהן צריכות להיות "מקשה" אחת קומה אחת שלמה. היהודי האחד אינו מושלם ללא השני. שנאמר 'זוה מעשה המנורה מקשה זהב' (ח, ד). מי שרוצה לעשות מעצמו 'מנורה', עליו להיות בבחינת "מקשה" לשבור ולבטל את מידותיו הטבעיות.

בלי תנועת חיצונית

יועש כן אהרן' (ח, ג). אומר רבי מנחם מנדל מקוצק זיע"א פירש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. בעבודת הקודש של אהרן הכהן לא היו ניכרים שום תנועה ושינוי מבחוץ, והעיקר היה בפנימיות הלב. כל הדברים הגדולים עיקרם גנוז וצפון בלב, ואין הם נראים כלפי חוץ. בכל השנים שהדליק אהרן את הנרות לא שינה כלום מדרך קיום המצווה בפעם הראשונה. העבודה לא נעשתה אצלו בדרך הרגל ושגרה, אלא ברטט ובהתלהבות, כבשעת ההדלקה הראשונה.

התרגשות מרוסנת

יועש כן אהרן' (ח, ג). אומר הרבי פירש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. אהרן הכהן ידע היטב את הכוונות הנשגבות של הדלקת הנרות. הוא ידע שבהדלקה זו הוא מעלה את נשמות ישראל וגורם להתעלות שבע המידות העליונות. ובכל זאת עשה את עבודתו בדיוק כפי שנצטווה ולא הניח להתרגשותו לשנות משהו.

לא גפה ליבו

יועש כן אהרן' (ח, ג). אומר רבי מאיר מפרמישלאן זיע"א פירש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. אך יעלה על הדעת לומר שאהרן היה עלול לשנות ולא לעשות כפי שציווהו הקב"ה אלא זה הפירוש, שאף על פי שנתעלה ונעשה כהן גדול לא שינה את טעמו ואת דרכו, לא גבה ליבו, אלא הוסיף להתנהג כמקודם.

דגמה אישית חיה

יועש כן אהרן' (ח, ג). אומר ה'שארית מנחם' פירש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. שבו גדול הוא לכהנים, למורים ולמחנכים אם אינם משנים לעצמם ממה שהם מורים לאחרים. אם הם עושים כן תהיה השלהבת עולה מאליה, ודבריהם יתקבלו בלי צורך בביגעות רבות.

פרייה חדשה

יועש כן אהרן' (ח, ג). אומר ה'עיסורי תורה' פירש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. זהו שאמרו על הצדיק 'היהודי הקדוש' זיע"א שבשעה שאמר בכל יום ברכת 'שלא עשני גוי' הרגיש עצמו ברייה חדשה, כאילו הרגע נשתנה מלא יהודי ליהודי.

עד פלאת הנפש

יועש כן אהרן' (ח, ג). פירש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. רבי ברוך ממזיבוז' זיע"א ראה פעם אחת את רבי לוי יצחק מברדיצ'ב זיע"א בתפילתו שהייתה סוערת ובתשוקת הלב. הוא הביט בהתלהבות הגדולה, בנענועי הגוף העזים, בבחינת 'כל עצמותיי תאמרנה', עד כלות הנפש ממש. לאחר התפילה אמר לו, אילו היה אהרן הכהן מזדעזע ורועד בשעת הדלקת המנורה כפי שאתה נוהג בתפילתך, היה שופך את השמן ומפיל את המנורה, וזוהי גדולתו שלא שינה.

להט אש קודש עצורה

יועש כן אהרן' (ח, ג). אומר רבי חיים מוולוז'ין זיע"א פירש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. זה הפירוש "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה", אהרן היה צריך להזדעזע מגודל ההתלהבות וההשתוקקות, אבל הוא בלם את התרגשותו, ועשה את המצווה בהתלהבות פנימית ובאש עצורה בעצמותו.

לקיים בנו חכמי ישראל
הציבור נקרא להמשיך להעתיך בתפילה
לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמו ישראל

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא

הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל

"הלכות ברכת הגומל" - א'

ש - מי צריך לברך ברכת הגומל?

ת - מעיקר הדין ארבעה צריכים להודות, ואלו הם: המפליג בספינה בלב ים ממקום למקום, הולכי מדברות כשיגיעו למקום ישוב, חולה שנתרפא, מי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא. וסימנך "וכל החיים יודוך סלה" - חבוש, יסורים, ים, מדבר.

ש - האם רק הולכי "מדברות" מברכים הגומל, או גם הנוסעים מעיר לעיר?

ת - מנהג בני ספרד הוא כדעת מרן השו"ע שיש לברך הגומל אפילו בנסיעה מעיר לעיר, מפני שכל הדרכים בחזקת סכנה, ובלבד שנסע מחוץ ליישוב מרחק של יותר מפרסה שהוא שעה וחומש (72 דקות). ואם היתה הדרך מוחזקת בסכנה יתירה, כגון דרכים המועדים לפורענות רח"ל, יברך גם בפחות מפרסה. אך מנהג בני אשכנז הוא שלא לברך הגומל אלא בהולכי מדברות בלבד, ומה שנאמר בתלמוד ירושלמי - שכל הדברים בחזקת סכנה, הוא רק לגבי "תפילת הדרך".

ש - האם צריך לברך הגומל גם על ניסים אחרים, כגון: מי שניצל מפיגוע חבלני או משודדים או שנפל מגובה רב וכדומה?

ת - יש אומרים שאלו הארבעה ששינו בתלמוד הם לאו דוקא, אלא הוא הדין לגבי כל נס הצלה, כגון מי שניצל מפיגוע חבלני או נפילה מגובה רב וכל כיוצא בזה. וכן היא דעת רבים מחכמי אשכנז. ויש אומרים שאין לברך הגומל אלא באלו הארבעה, ועל שאר הניסים יברך הגומל בלא שם ומלכות וברכת "שעשה לי נס" בשם ומלכות כשעובר באותו מקום. וכן הוא פסק מרן השו"ע ורבים מחכמי ספרד. ואולם כבר פשט המנהג במקומותינו לברך הגומל גם על שאר ניסי ההצלה, והעושה כן יש לו על מי לסמוך, שכן אין אומרים ספק ברכות להקל במקום מנהג. ועל כל פנים טוב ונכון, שכל אלו הספיקות שאינם נכללים בארבעה הצריכים להודות, יצאו ידי חובה בברכת מי שחייב בברכה זו אליבא דכל הדעות.

ש - הולכי דרכים החייבים בברכת הגומל, האם יברכו בהגיעם למחוז חפצם או רק כשיחזרו לביתם?

ת - הנוסע מעיר לעיר או ממדינה למדינה, יש אומרים שאינו מברך הגומל אלא רק כשיחזור לביתו לשלום. ויש אומרים שמברך הגומל בהגיעו למחוז חפצו, ואפילו שנוסע לכמה ערים או מדינות מברך הגומל בכל מקום שיגיע, ובלבד שבכוונתו לשהות שם לפחות מספר ימים, וחוזר ומברך הגומל בשובו לביתו לשלום. ולפי הנראה גם בזאת יאמר, שהנהוג כדברי אלו ואלו, יש לו על מי לסמוך, שכן אין אומרים ספק ברכות במקום מנהג.

ש - האם צריך מנין של עשרה אנשים כדי לברך הגומל?

ת - צריך לברך הגומל בפני עשרה, שנאמר "וירוממוהו בקהל עם". ואם בירך בפני פחות מעשרה, י"א שיצא ידי חובה, וי"א שלא יצא ידי חובה, וכן נראה בדעת מרן השו"ע. ועל כן יחזור ויברך בפני עשרה בלא הזכרת שם ומלכות, או יצא ידי חובה בברכת חבירו. ולכתחילה טוב שיהיו שם עשרה מלבד המברך עצמו, וכן טוב שיהיו שם עוד שני תלמידי חכמים מלבד העשרה, לקיים מה שנאמר "ובמושב יקנים יהללוהו". וראוי להקפיד בזה במקום האפשר, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות. אולם בדיעבד אין זה מעכב, ודי בעשרה אנשים כולל המברך עצמו.

ש - האם צריך לעלות לתורה כדי לברך הגומל?

ת - נהגו להעלות לתורה מי שצריך לברך הגומל, כדי שיברך בפני הציבור. אולם אין זה מעכב, ויכול לברך קודם החזרת הסי"ת להיכל או בכל עת שירצה, ובלבד שיהיו שם עשרה.

דבר רבני הקהילות

הרה"ג דוד איתמר ביטון שליט"א רב ק"ק "בית אברהם" בשכ"א'

התורה כוללת כל הטובות שבעולם

"ויעש כן אהרן כאשר צוה ה' את משה" ופירש רש"י: להגיד שבחו של אהרן שלא שינה ע"כ. וכבר נלאו חכמי לב להבין וכי יעלה על הדעת שאהרן היה משנה מציווי הבורא יתברך, והחתם סופר בספרו תורת משה (בהעלותך ח,ג) כתב ליישב באופן נפלא: שהרי אין מעלה גדולה יותר מאשר לעסוק בתורה שנאמר (תהילים יט,יא): "הנחמים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים", וכן (משלי ג,יד-טו): "כי טוב סחרה מסחר כסף ומחרוץ תבואתה" יקרה היא מפנינים וכל חפציד לא ישוו בה", וכן אמרו במסכת אבות (פרק ו משנה ט): אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם איני דר אלא במקום תורה לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד וכו', וכן כתוב בתהילים (קייט,עב): "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף". והנה אמרו רבותינו במסכת יומא (כו): חדשים לקטורת באו והפיסו. דהיינו שמי שלא זכה מעולם בקטורת ישתתף בפיס, משום שהקטורת "מעשרת" ורצו שכל אחד יזכה להתברך ממנה. עוד נאמר (שמות ל,ג): "בהטיבו את הנרות יקטירנה" ודרשו רבותינו במסכת יומא (יד, טו): בעידן הקרבה תהא מקטיר קטורת. שזמן הקטרת הקטורת תהיה בזמן הטבת הנרות, ואם כן נמצא שהמטיב את הנרות לא יכול להקטיר כי שניהם היו באותו הזמן, ואהרן שהמטיב את הנרות לא היה מקטיר קטורת. ולכאורה היה יכול פעם אחת לוותר על הטבת הנרות ולעשותה על ידי אחרת והיה מקטיר פעם אחת קטורת ומדוע לא עשה כן, ובפרט שמלבד שגולת הקטורת לעשירות, ידועה מעלתה שמבטלת את כל הדינים וכופה את הסטרא אחרא כמבואר בזוהר בפרשת ויקהל (ריט) ובזוהר חדש (שיר השירים יג), ועוצרת את המגפה כמבואר במסכת שבת (פט) ובאריכות בספר תורת העולה לרמ"א (חלק א פרק כד חלק ב פרק לו חלק ג פרק ז), מעולה מכל הקרבנות כמבואר בזוהר בפרשת ויקרא (יא) ובמדרש תנחומא (פרשת תצוה סימן טו) אלא שהיות והמנורה רומזת לתורה כמבואר במסכת בבא בתרא (כה) כל הרוצה להחכים ידרים וסימנך "מנורה בדרום", וכן במסכת שבת (כג) כל הרגיל בנר "הוויך ליה בניס תלמידי חכמים", וזוהי הסיבה שהדלקתה דווקא בשמן זית שהוא רומז לחכמה כמבואר במסכת מנחות (פה), וכתב החיד"א בספר מדבר קדמות (מערכת מ אות לו) בשם רבינו האריז"ל שמבנה המנורה רומז לתורה ז' קנים כנגד ז' תיבות בפסוק ראשון שבספר בראשית י"א כפתורים כנגד י"א תיבות שבפסוק ראשון שבשמות ט' פרחים כנגד ט' תיבות שבפסוק ראשון של ויקרא גובה המנורה י"ח טפחים וטפח אחרון לא היה שלם ואם כן רק י"ז שלמים כנגד י"ז תיבות שבפסוק ראשון במדבר כ"ב גביעים כנגד כ"ב תיבות שבפסוק אלה הדברים. ועוד שהששה קנים כנגד ששה סדרי משנה והנר האמצעי השביעי הוא התורה שבכתב. ועל פי זה יובן שאהרון הכהן לא רצה לוותר פעם אחת על מעלת התורה הרמוזה בהטבת הנרות והדלקתם, אפילו לצורך קטורת על אף שהיה זוכה לעשירות מכוח זה, ולכן מגיד הכתוב שבחו של אהרן שאף פעם לא שינה להקטיר קטורת במקום הטבת הנרות, משום (תהילים קייט,עב): "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף", שהתורה כוללת את כל הטובות שבעולם, וכהגדרתו של אור החיים הקדוש (דברים כו,יא) וז"ל: אם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם ע"כ. לאור יסוד נפלא זה יהיה ניתן ליישב מפני מה אמר דוד המלך (תהילים קייט,עב): "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף" והקדים "זהב לכסף" שהרי מטבע הדברים להקדים בדבר הקל יותר וממנו לעלות, ואם כן היה צריך להיות כתוב מאלפי "כסף וזהב", כמו שאמר בלעם (בלק כב,יח): "אם יתן לי בלק מלוא ביתו כסף וזהב", וכן בתהילים (קטו,ד): "עצביהם כסף וזהב", אלא שאמרו האמור ששל ידי לימוד התורה עיקר רצונו התעלות בתורה ואדרבה להפחית בגשמיות, ויובן שבלק וחבר מרעיו ההולכים אחר תאוות העולם רוצים לעלות מכסף לזהב, אך מי שעוסק בתורה מואס בזה ואדרבה מ"זהב" שואף לרדת ל"כסף" ולכן אמרו דוד הסימן לדעת אם טוב לי תורת פיך הוא אם מ"זהב" אני רוצה לרדת ל"כסף", ואשרי הזוכה. יהי רצון שזוכה ללכת בדרכו של אהרן הכהן לבחור רק בתורה וממילא זוכה לכל הטובות שבעולם.

מברכת לאלים ומבורך הרב דוד איתמר ביטון

המטבע הנעלם

החרוה רבה שרתה בקהילות שמוות לדבר ה' במדינות אוסטריה והונגריה. זה זמן רב ניטש מאבק מר בין המשכילים ובין החרדים. מנהיגי המשכילים נטלו להם אפטרופסות על כל ענייני היהדות, ועקב כך לחמו החרדים למען התנתקות ממנהיגותם הכפויה ולמען הכרה עצמאית בהם מצד השלטונות. קעת הוכרע סוף-סוף המאבק. השלטונות הכירו בשוני המהותי שבין שתי הקהילות וניאותו להעניק לחרדים סמכות עצמאית וייצוג משלהם.

שמחה מיוחדת הייתה בקהילת פרשבורג, שבראשה עמד רבי אברהם סופר, בעל ה"כתב-סופר" ובנו של ה"חתם סופר". רבי אברהם, שהיה למעשה מנהיג היהדות החרדית בשתי המדינות, עמד בראש הנלחמים נגד המשכילים. לכבוד הניצחון כינס רבי אברהם את רבני הקהילה וראשיה לסעודת-חג מיוחדת בביתו.

כל סולתה ושמנה של קהילת פרשבורג היו שם. הכול שחו בהשתלשלות המאבק ובתוצאותיו. מבין שגם בדבר תורה נשפכו כמים.

בשלב מסוים הושלך הס. הכול הפנו את עיניהם אל הרב, שקם והחל לשאת את דבריו. הוא פתח בדברי תורה, תוך הפקת רמזים ולקחים לאירועים האקטואליים.

לקראת סיום דבריו, ניכרה על פני הרב התרגשות מיוחדת. ברור היה כי הוא עומד לומר דבר-מה חשוב ביותר. הרב הוציא מכיסו חפץ עטוף בד לבן. עיני כולם רותקו לתנועתו. אט-אט הסיר את ארזית הבד, ולעיני הנוכחים נתגלתה דיסקית מתכת בוהקת.

"מוריי ורבותיי", קרא הרב בהתרגשות, "לכבוד היום השמח הזה, החלטתי להציג לפניכם סוד השמור במשפחתי מדורי-דורות. החפץ שבדי אינו אלא מטבע יהודי קדום ביותר. זהו מחצית השקל, שדוגמתו נדבו בני-ישראל להקמת המשכן ולקניית הקרבנות."

הנוכחים הביטו בהשתאות רב ובמטבע העתיק שבידו. הרב השלים את דבריו: "למיטב ידיעתי, זהו מטבע יחיד שנשאר מאותה תקופה ואין כמוותו בכל העולם."

הרב התיישב על מקומו ומסר את המטבע ליושב לצידו, כדי שיוכל להזין בו את עיניו ולמששו באצבעותיו. כך עבר המטבע הנדיר מיד ליד, כשהכול מביטים בו בהשתוממות ובהתרגשות. שעה ארוכה עבר המטבע מיד ליד, ותוך כדי כך החלו המתנסים לדון במשקלו, בצורתו ובדרך שבה הוטבע.

פתאום נשמע קולו של אחד היושבים בפאתי השולחן: "מדוע אין מעבירים את המטבע גם לכאן?". חלפו שניות אחדות וחיוורון עלה על פני המסובים: המטבע נעלם! לא הועילו כל החיפושים על השולחן ומתחתיו – האדמה כאילו בלעה את המטבע העתיק.

אורות עונג שבת

מעלתו של גבאי צדקה

'אלדד ומידד מתנבאים במחנה, ויען יהושע בן נון, ויאמר אדוני משה כלאים' (יא, כז-כח). גבאי צדקה בעיר לודז' הותקף בעלבונות קשים על ידי אחד מעשירי העיר. הלך הגבאי אל רב העיר, רבי אליהו חיים מייזל זיע"א, והודיע על התפטרותו מתפקידו. הרב עודד אותו להמשיך בתפקידו, ציין את מעלתם של גבאי הצדקה, והוסיף שמהמקורות עולה כי עסקן ציבור אינו רשאי להתפטר מתפקידו. דברי הרב נודעו בציבור, ולמדני העיר התחילו לחפש את המקור לדברי הרב, ולא מצאו. שאלו את הרב, והוא השיב בחיך, "בפרשת בהעלותך מסופר שיהושע אמר למשה על אלדד ומידד, 'אדוני משה כלאים.' רש"י מפרש, 'הטל עליהם צורכי ציבור והם כלים מאליהם.' נשאלת השאלה, הלוא גם אם יטילו עליהם צורכי ציבור, יוכלו להתפטר מתפקידם. אלא שמצאנו למדים כי מי שנושא בתפקיד ציבורי אינו רשאי להתפטר מתפקידו."

עמוה אפילו כלפי הפחות שבפחותים

והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה' (ויב, ג). דיין בבית דינו של רבי עקיבא איגר זיע"א הותקף על ידי אדם פשוט, שפגע בכבודו והטיח בו דברי גנאי. התהלך הדיין נסער בחדרו והתקשה לשאת את העלבון. אמר לו רבי עקיבא איגר, "הלוא האמת היא שכולנו בבחינת אין ואפס לפני הבורא, ואם כן אין לנו להיעלב ולהיפגע". הגיב הדיין, "אמת הדבר, אבל כואב לי שאדם גס ועם הארץ, שאין בו לא תורה ולא דרך ארץ, מעז לומר דברים כאלה". נענה רבי עקיבא איגר, "עכשיו אני מבין למה ציינה התורה שהאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה. מתברר שראוי לאדם להיות צנוע ועניו אפילו כלפי הפחות שבפחותים". שאלו את רבי אהרון מקרלין זיע"א מה למד אצל המגיד ממזריטש זיע"א השיב, "לא כלום". שאלוהו, "מה פירוש הדבר". השיב להם, "למדתי שהנני לא כלום."

ההצלחה באחדות דוגמא אישית

'ואם באחת יתקעו ונועדו אליך הנשיאים' (י, ז). היכלי יקר' רבי שלמה אפרים מלונצ'יץ זיע"א רבה של פראג, היה מעורר שוב ושוב על הצורך שראשי העם יתאחדו ולא תהיה מחלוקת ביניהם. הוא היה אומר, שאם אין אחדות בקרב המנהיגים, הדבר גורם ירידה רוחנית גדולה בעם. פעם אחת, בשבת 'פרשת בהעלותך', כשישבו בביתו כמה מנכבדי העיר, אמר הרב כי הדבר רמוז בפרשת השבוע. הקב"ה אומר למשה, "ואם באחת יתקעו, ונועדו אליך הנשיאים". יש לפרש זאת כך, אמר הרב, ההצלחה באחדות היא הדוגמא האישית, "ואם באחת יתקעו" אם מבקשים שתהיה אחדות של כל חלקי העם, בראש ובראשונה יש צורך ב"ונועדו אליך הנשיאים" שראשי העם יתאחדו יחדיו, ומהם יראו ויעשו כל בני העם.

קולו של הרב רעד מהתרגשות כשפנה אל הנוכחים וביקשם לשוב ולחפש היטב, והפעם גם בתוך כסייהם וארנקיהם. "אינני חושד באיש מכם, חלילה", אמר, "אך שמא הוציא מישהו מכיסו מטבעות אחרים לשם השוואה, והמטבע העתיק התערבב בטעות בין יתר המטבעות."

החיפוש שעשו הנוכחים בכיסיהם לא העלה דבר. פניו של הרב היו חיוורות כסיד. "אבקש את מחילתכם על הפגיעה בכבודכם", שב ואמר, "אולם באין בריחה אבקש שכל אחד מכם יבדוק אצל היושב לצידו..."

הנוכחים, שהבינו עד כמה יקר המטבע לרבם, מחלו על כבודם וניאותו להצעתו. אלא שאז נזקק רב ישיב מהיושבים באולם וביקש, כי יעכבו את החיפוש לזמן-מה, וכי ביתניים יוסיפו הנוכחים לחפש בכליהם ובסביבתם. בקשתו של הרב נתקבלה בתדהמה, אך מפני כבודו נקיבלו את הצעתו.

חלף זמן-מה וכאשר לא נמצא המטבע, שב רבי אברהם על בקשתו הקודמת. אלא שאז שוב נשמע קולו של הרב הישיב, שביקש שנית לעכב זאת עוד מעט. קשה היה לסרב לבקשתו, שנשמעה כתחינה אמיתית. הנוכחים המשיכו בחיפושיהם, וביתניים נראה הרב הישיב כששפתיו ממלמלות ועיניו עצומות.

ואז פרץ פתאום השמש אל החדר. "מצאתי!", זעק בקול לא-ילו והרים את ידו שאחזה במטבע. התברר, כי בעת שניקה את אחד השולחנות נטל עמו את המפה שעליה היה מונח המטבע, וכאשר ראה את החיפושים אחר המטבע, עלה בדעתו לחפש בין המפות, ואז מצא את האבידה.

כעת הופנו כל העיניים אל הרב הישיב. הכול ציפו כי יפתור את תעלומת בקשותיו החוזרות ונשנות לעכב את החיפושים איש בכיסו רעהו.

הרב הישיב קם ממקומו. הוא היה נרגש מאוד. לתדהמת הכול, הוציא מכיסו מטבע זהה לזה של רבי אברהם. הוא סיפר, כי גם במשפחתו עבר מדור לדור מטבע כזה, וכי גם הוא הביאו היום כדי להראותו לנוכחים. אך מכיוון שרבי אברהם הפתיעו והקדימו בהצגת המטבע שברשותו, החליט שלא לגלות דבר על המטבע הזה שברשותו.

"עכשיו תארו לעצמכם מה היה קורה אילו הייתם מחפשים בכיסי", סיים הרב הישיב. "הלוא איש לא היה מאמין לי כי המטבע שלי הוא, וכי לא גנבתיו. התפללתי אפוא לה, כי ישלח את ישועתו כהרף-עין וכי עד מהרה יימצא המטבע."

ה"כתב-סופר", שהיה נרגש מהעניין, נענה ואמר: "דעו רבותי, כי כל התכנסותנו הערב, לא באה אלא כדי ללמד אותנו עד כמה יש להיזהר בדברי המשנה: 'חיוי דן את כל האדם לכף זכות'."

"נר ה' נשמת אדם"

העלו מוקדש לזיכרו ולעילוי נשמתו של כב' המרא דאתרא וראב"ד ב"ש

הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל

בר אסתר

ת.נ.צ.ב.ה.

"נפשו בטוב תלין וזרעו ירש ארץ"

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
מדיק באר-שבע	15.6.25	16.6.25	17.6.25	18.6.25	19.6.25	20.6.25	21.6.25
עלות השחר	4:07	4:08	4:08	4:08	4:08	4:08	4:08
זמן טלית ותפילין	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16
זריחה - הגן החמה	5:42	5:42	5:42	5:42	5:42	5:42	5:43
סר"ק"ש לדעת מג"א	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24	8:25	8:25
סר"ק"ש להגניא והג"א	9:07	9:07	9:07	9:07	9:07	9:08	9:08
סר"ו ברכות ק"ש	10:18	10:18	10:19	10:19	10:19	10:19	10:19
הצות יום ולילה	12:41	12:41	12:42	12:42	12:42	12:43	12:43
מנחה גדולה	13:18	13:18	13:18	13:18	13:18	13:19	13:19
פלג המנחה	18:37	18:37	18:37	18:37	18:37	18:38	18:38
שקיעה	19:49	19:49	19:50	19:50	19:50	19:50	19:51
צאת הכוכבים	20:06	20:06	20:07	20:07	20:07	20:07	20:08

שבת שלום!

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל

בר עליה ז"ל

והרבנית רחל טריקי ע"ה

בת סימני ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

* תוכן המודעות באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.